

İDİL-URAL

ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Journal of Volga-Ural Studies
Журнал Волжско-Уральских Исследований

Cilt/Volume: 4 Yıl/Year: 2022 Sayı/Number: 1

ISSN: 2667-8500
E-ISSN: 2687-3680

İDİL-URAL ARAŞTIRMALARI DERGİSİ [İUAD]

ISSN: 2667-8500
E-ISSN: 2687-3680

<p>KURUCUSU VE SAHİBİ FOUNDER AND OWNER Prof. Dr. Bülent BAYRAM</p> <p>YAYIN KURULU EDITORIAL BOARD EDİTÖR ■ EDITOR Prof. Dr. Bülent BAYRAM</p> <p>EDİTÖR YARDIMCISI DEPUTY EDITOR Doç. Dr. Adil AKINCI</p> <p>ALAN EDİTÖRLERİ FIELD EDITORS Dil-Language: Doç. Dr. Abdülkadir ATICI Tarih-History: Doç. Dr. Cengiz FEDAKAR Ekonomi Bilimleri-Economic Sciences: Doç. Dr. Adil AKINCI Politik Bilimler-Political Sciences: Prof. Dr. Fahri TÜRK Edebiyat-Literature: Doç. Dr. Cemile KINACI Folklor-Folklore: Doç. Dr. Ömer AKSOY İlahiyat-Theology: Prof. Dr. İbrahim MARAŞ</p>	<p>YAYIN DANIŞMA KURULU PUBLICATION BOARD OF OVERSEERS Prof. Dr. Bülent BAYRAM [Kırklareli Üniversitesi-Türkiye] • Prof. Dr. Fahri TÜRK [Trakya Üniversitesi-Türkiye] • Prof. Dr. Durmuş ARIK [Ankara Üniversitesi-Türkiye] • Prof. Dr. İsmail TÜRKÖĞLU [Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi-Türkiye] • Prof. Dr. İlsiyar ZAKİROVA [Tataristan – Rusya Federasyonu] • Prof. Dr. Nadir DEVLET [Marmara Üniversitesi, Emekli - Türkiye] • Prof. Dr. Nikolay YEGOROV [Emekli, Çuvaşistan - Rusya Federasyonu] • Prof. Dr. Oğuzhan DURMUŞ [Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi-Türkiye] • Doç. Dr. Aleksandr KUZNETSOV [Çuvaş Devlet İnsanı Bilimler Enstitüsü, Çuvaşistan – Rusya Federasyonu] • Dr. Ruth BARTHOLOMÄ [Orient Institut - Almanya/Türkiye]</p>
<p>DİL EDİTÖRLERİ LANGAUGE EDITORS İNGLİZCE • ENGLISH: Nihan İÇÖZ • Mehmet Bilal YAMAK RUSÇA • RUSSIAN: Madina MOLDAŞHEVA • Elmira SALAKHATDİNOVA</p> <p>YAYIN KURULU ÜYELERİ MEMBERS OF EDITORIAL BOARD Prof. Dr. Ercan ALKAYA (Fırat Üniversitesi) • Prof. Dr. İbrahim MARAŞ (Ankara Üniversitesi) • Prof. Dr. Fahri TÜRK (Trakya Üniversitesi) • Doç. Dr. Ertuğrul KARAKUŞ (Abant İzzet Baysal Üniversitesi) • Dr. Ş. H. Çağatay ÇAPRAZ (Kırklareli Üniversitesi)</p> <p>DİZGİ VE DÜZELTİ DESIGN AND EMENDATION Dr. Cemalettin YAVUZ • M. Utku ÖDEN • Sabri TOPAL</p> <p>KAPAK TASARIMI COVER DESIGN Eren GÖRGÜLÜ</p> <p>İLETİŞİM ADRESİ INFORMATION ADDRESS Prof. Dr. Bülent BAYRAM Kırklareli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü Kayaalı Kampüsü, 39000 Kırklareli - TÜRKİYE E-posta: idiluraleditor@gmail.com http://dergipark.gov.tr/iuad</p>	<p>YAYIN HAKEM KURULU BOARD OF REFEREES Prof. Dr. Mehmet AÇA • Prof. Dr. Ferruh AĞÇA • Prof. Dr. Yavuz AKPINAR • Prof. Dr. Ercan ALKAYA • Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH • Prof. Dr. Durmuş ARIK • Prof. Dr. Metin ARIKAN • Doç. Dr. Abdülkadir ATICI • Dr. Mikail CENGİZ • Prof. Dr. Hülya KASAPÖĞLU ÇENGEL • Doç. Dr. Çulpan Zaripova ÇETİN • Prof. Dr. Nurettin DEMİR • Prof. Dr. İbrahim DİLEK • Prof. Dr. Oğuzhan DURMUŞ • Prof. Dr. Ali Merthan DÜNDAR • Prof. Dr. Abdülkadir EMEKSİZ • Prof. Dr. Feyzi ERSOY • Prof. Dr. Bülent GÜL • Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU • Doç. Dr. Sinan GÜZEL • Prof. Dr. Alimcan İNAYET • Prof. Dr. Yuri İSAYEV • Dr. Erkan KARAGÖZ • Doç. Dr. Ertuğrul KARAKUŞ • Dr. Mehmet Yasin KAYA • Doç. Dr. Cemile KINACI • Prof. Dr. Kemalettin KUZUCU • Doç. Dr. Eduard LEBEDEV • Doç. Dr. Valerya LEMSKAYA • Prof. Dr. İbrahim MARAŞ • Prof. Dr. Nebi MEHDİYEV • Prof. Dr. Ali İhsan ÖBEK • Prof. Dr. Adem ÖGER • Prof. Dr. Mustafa ÖNER • Prof. Dr. Nevzat ÖZKAN • Doç. Dr. Yılmaz ÖZKAYA • Doç. Dr. Murat ÖZSAHİN • Prof. Dr. Erdal ŞAHİN • Prof. Dr. Abdullah TEMİZKAN • Prof. Dr. Yüksel TOPALOĞLU • Prof. Dr. İlyas TOPSAKAL • Prof. Dr. Vahit TÜRK • Prof. Dr. Fahri TÜRK • Doç. Dr. Ahmet Turan TÜRK • Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN • Prof. Dr. İsmail TÜRKÖĞLU • Prof. Dr. Paşa YAVUZARSLAN • Prof. Dr. Habibe YAZICI ERSOY • Prof. Dr. Nikolay YEGOROV • Prof. Dr. Dursun YILDIRIM • Doç. Dr. Kürşat YILDIRIM • Prof. Dr. Ramilya Yarullina YILDIRIM • Prof. Dr. Emine YILMAZ</p>
<p>BU SAYININ HAKEMLERİ REFEREES OF THIS VOLUME Prof. Dr. Ramilya Yarullina YILDIRIM (İnanlı Ü.) • Doç. Dr. Abdülkadir ÖZTÜRK (Ordu Ü.) • Doç. Dr. Cemile KINACI (Ankara Hacı Bayram Veli Ü.) • Doç. Dr. Erhan SOLMAZ (Uşak Ü.) • Doç. Dr. Yılmaz ÖZKAYA (Ege Ü.) • Doç. Dr. Çulpan Zaripova ÇETİN (Kafkas Ü.) • Doç. Dr. Veli Savaş YELOK (Ankara Hacı Bayram Veli Ü.) • Dr. Arzu KIYAT (Kırgızistan-Türkiye Manas Ü.) • Dr. Ayşe ŞENER (Kırklareli Ü.) • Dr. Bahar Eriş KARAĞÖZ (Çanakkale On Sekiz Mart Ü.) • Dr. Cemalettin YAVUZ (Trakya Ü.) • Dr. Mehmet Yasin KAYA (Ege Ü.) • Dr. Fazıl ÖZDAMAR (Ege Ü.) • Dr. Gürhan ÇOPUR (Ardahan Ü.) • Dr. Mustafa NERKİZ (Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Ü.) • Dr. Selçuk TÜRKÜLMUZ (İzmir Katip Çelebi Ü.) • Dr. Tolga BAYINDIR (Kocaeli Ü.)</p>	
<p>YAYIN TÜRÜ DESCRIPTION OF PUBLICATION <i>İdil-Ural Araştırmaları Dergisi</i>, İdil-Ural Bölgesi hakkında sosyal bilimler alanında yapılan bilimsel çalışmaların Türkçe, İngilizce, Rusça ve Türk şive ve lehçelerinde yayımlandığı uluslararası hakemli süreli (altı aylık) dergidir. <i>İdil Ural Araştırmaları Dergisi</i> 'nde yayımlanan makaleler yayıncının yazılı izni olmaksızın tamamen ya da kısmen herhangi bir şekilde çoğaltılamaz. Yazıların fikri sorumluluğu ve imlâ tercihi yazarlarına aittir. Yazılarda başka kaynaklardan alınmış öğelerin kullanımının sorumluluğu yazarlara aittir. <i>İdil-Ural Araştırmaları Dergisi</i> (The Journal of Volga-Ural Studies) is an internationally refereed and biannual journal in which scientific articles in the field of social sciences about Volga-Ural Region are published in Turkish, English, Russian and Turkic accents and dialects. The manuscripts published in the journal are not allowed to be published anywhere or be copied partially or wholly without permission of Editorial Board. Every kind of scientific, orthography preference and referencing responsibilities of the manuscripts published in the <i>İdil-Ural Araştırmaları Dergisi</i> pertain to writers.</p>	
<p>İNDEKSLER INDEXES Index Copernicus • Asos İndeks • Academic Resource Index-ResearchBib • Google Scholar • Directory of Research Journal Indexing • Eurasian Scientific Journal Index • MLA International Bibliography</p> <p>BASKI PRINT Universal Copy Center Karadeniz Teknik Üniversitesi Kanuni Kampüsü - TRABZON</p>	

İÇİNDEKİLER CONTENTS

MAKALELER ARTICLES

AMİNE AYGİSYOVA

- Nazip Cihanov'un Altınçeç Operası Üzerine Bir İnceleme** 1-20
A Review on Nazip Cihanov's Opera Altinchech
Рецензия На Оперу Назиба Жиганова «Алтынчеч»
(Araştırma Makalesi • Research Article • Научно-Исследовательская Статья)

SEBASTIAN CWIKLIŃSKI

- Orta Anadolu'daki Böğrüdelik Köyünden Tatar Seyyah
Abdürreşid İbrahim'le (1857-194) İlgili Üç Belge** 21-29
Three Documents on the Tatar Traveller Abdürreşid İbrahim (1857-
1944) from the Central Anatolian Village of Böğrüdelik
Три документа о татарском путешественнике абдурашиде
Ибрагимов (1857–1944) из центральноанатолийской деревни
Бёгрюделик
(Araştırma Makalesi • Research Article • Научно-Исследовательская Статья)

ALP EREN DEMİRKAYA

- Kazan'daki Edebî Mahfiller: Salon Söyleşilerinden Edebî
Topluluklara** 31-53
Literary Gathering-Places in Kazan: From the Hall-Literary Talks to
Literary Communities
Места Литературных Собраний В Казани: От Салонных Бесед До
Литературных Кружков
(Araştırma Makalesi • Research Article • Научно-Исследовательская Статья)

ERKAN KARAGÖZ

- Tatar ve Başkurt Masallarında Ara Sözlür** 55-77
Digression in Tatar and Bashkir Tales
Отступления В Татарских И Башкирских Сказках
(Araştırma Makalesi • Research Article • Научно-Исследовательская Статья)

ALİYA MUTALLİMOVA

Tatar Halkının Aydın (İlk Müslime Kadı) Muhlise Bubi

The Intellectual of the Tatar People (First Muslim Woman Judge) Muhlise Bubi 79-96

Мухлиса Буби: Интеллектуал Татарского Народа (Первая Женщина-Казый)

(Araştırma Makalesi • Research Article • Научно-Исследовательская Статья)

ALSU ŞAMSUTOVA

Marsel Galiyev'in Uzun Öykülerinde Metafizik Semboller

Metaphysical Symbols in Marcel Galiyev's Long Stories 97-122

Метафизические Символы В Повестях Марселя Галиева

(Araştırma Makalesi • Research Article • Научно-Исследовательская Статья)

AHMET TURAN TÜRK

Tatar Türkçesinde Oğuzca Biçimbirimler I: Zaman Ekleri

Oghuz Morphemes in Tatar Language I: Tense Suffixes 123-132

Огузские морфемы в татарском языке I: Временные суффиксы

(Araştırma Makalesi • Research Article • Научно-Исследовательская Статья)

ÇEVİRİ TRANSLATION

KLÁRA AGYAGÁSI

(ÇEV. VILDAN ÇAKMAK)

Çuvaşça

133-160

YAYIN DEĞERLENDİRME BOOK REVIEW

ALEYNA ECE

A. T. Türk, *Erken Dönem Tatar Türkçesine Ait Çok Lehçeli Bir Metin Tefsîr-i No'mânî*

161-164